

Melinda

Melindan tilannekatsaus ja vuoden 2022 painopisteet

Minna Olkinuora-Tauru

Melindan ja kuvailuyhteistyön ohjausryhmä 1.12.2021

Melindan suunnittelusykli

- Pitkän tähtäimen suunnittelu
 - Hankesuunnitelma ja tiekartta
 - Tuloskausittain 2013-2016, 2017-2020, 2021-2024
- Lyhyen tähtäimen suunnittelu, vuosittain
 - Etenemis- ja projektisuunnitelmat, KK/KVP Tosu
 - Painopisteet
- Projektin työtehtävien suunnittelu, kuukausittain
 - Työpakettisuunnitelmat, ketterät/joustavat käytännöt
- Taustalla: KK:n strategia, metatietovisio, kuvailupolitiikka

Melindan tavoitteet ja tahtotila 2024

Melinda kansallisen kuvailutuotannon ytimessä - yhteistyöllä tehokkuutta, laatua, osaamisen jakamista

- Tavoitteet 2021-2024
 - Kehittää ja hyödyntää automatisoituja ratkaisuja Melindan kuvailutiedon tuotantoympäristössä
 - Kehittää Melindan teknistä arkkitehtuuria mahdollistaen asteittaisen siirtymisen linkittyvään metatietoon
 - Varmistaa metatietoprosessien ja järjestelmien yhteentoimivuus Melindan ja kirjastojen sekä eri toimijoiden välillä yhteistyöverkostojen ja kumppanuuksien avulla
 - Laajentaa Melindan katetta ja kuvailutiedon tuotantoympäristöä yhteistyössä kirjastojen ja eri toimijoiden kanssa

Melindan vuoden 2021-2022 kehittämisen painopisteet

Melindan teknisen arkkitehtuurin kehittäminen

Kuvailuyhteistyön laajeneminen 1/2

2021:

- Uusia Aurora-kirjastojen mukaantuloja: Lastu, Heili
- Koha/Täti-Melinda-integraatio ja Koha-Suomen kirjastot tuotantoon yhdellä kertaa (kevyt malli, ei aineistojensiirtoa):
Helle-, Kyyti-, Vaara-, Lumme-, Outi-, Lappi- ja Vaski-kimpat sekä Siilinjärvi

2022:

- Uusia Aurora-kirjastojen käyttöönottoprojekteja. Valmistelut alkaneet.
 - Kainet (iso räätäli, koko aineisto)
 - Joki (pikku räätäli, vain paikallisaineisto)
- Koha-Suomen integraation kehitys, vaihe 2
 - Saamelaisbibliografia
 - Koha/Täti -> Melinda, tietyt aineistot suoraan erätuonnin kautta, vaiheistus

Kuvailuyhteistyön laajeneminen 2/2

Avoimia kysymyksiä 2021-2022:

- Mikromarc-kirjastot?
 - Selvitystä aloitettu syksyllä 2021
 - Mukaantulot edellyttävät teknisen integraation rakentamisen
- Uusien erikoiskirjastojen mukaantulot
 - Tiekartta?
 - Yhteistyö Erikoiskirjastojen neuvoston kanssa
 - Mukaantulot mahdollisia niille kirjastoille joilla julkinen kokoelma ja tuttu järjestelmä
 - Hinnoittelumalli

Järjestelmien yhteentoimivuus 1/3

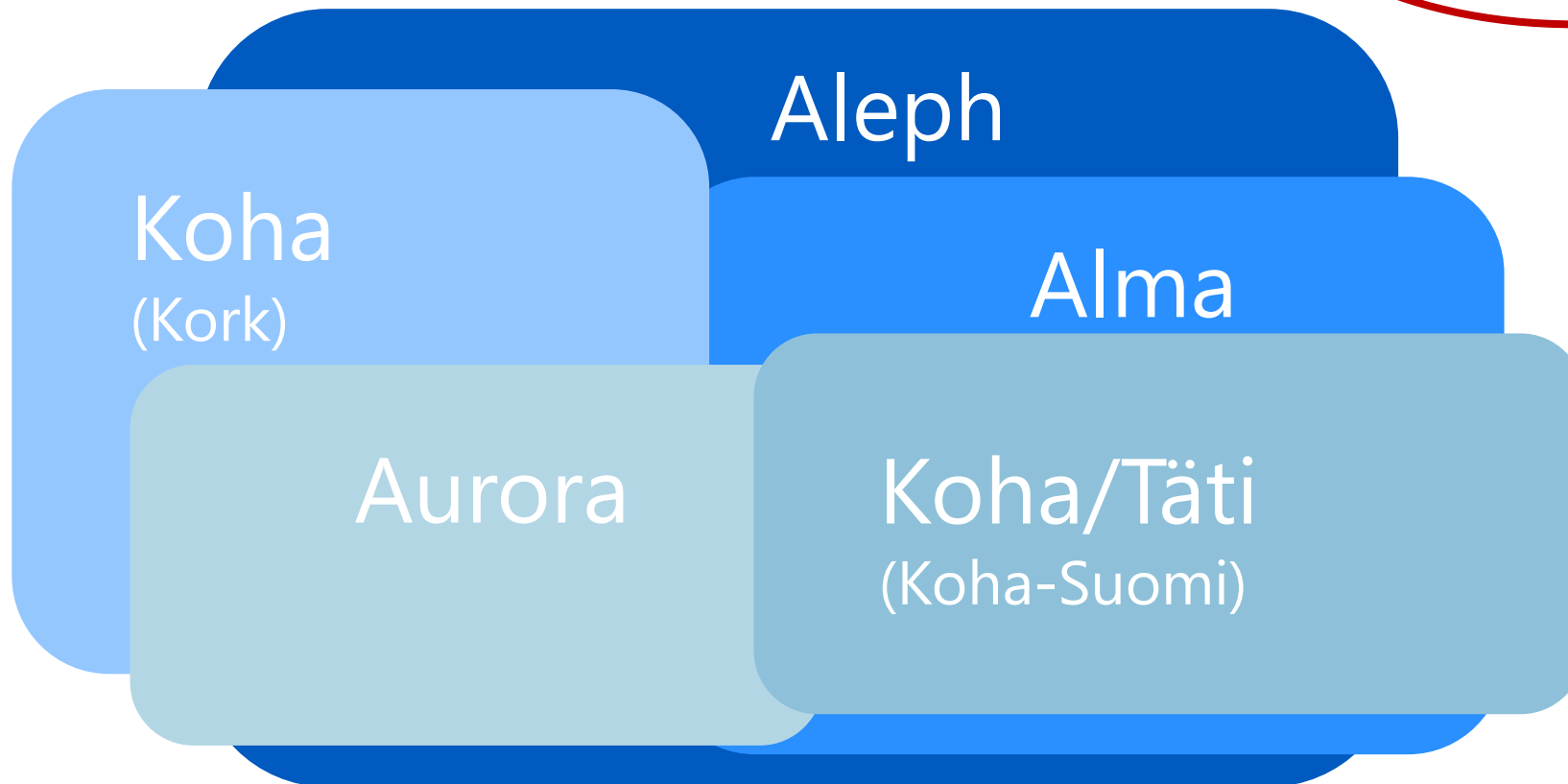
**Yhteentoimivat
järjestelmät**

**Tuotanto-
ympäristön
toimivuus**

**Päivittäisen
kuvailutyön
sujuvuus**

Järjestelmien yhteentoimivuus 2/3

- 2021-2022:
 - Järjestelmäintegraatioiden toimivuuden varmistus ja jatkokehitys
 - Omien rajapintojen hyödyntäminen: REST, OAI-PMH
 - Yhteistyö järjestelmätoimittajien kanssa, kehittämistyöpajat
 - Palvelun parantaminen jo mukana olevien kirjastojen osalta
 - Järjestelmät vaikuttavat yhteistyöhön
 - Tarpeiden tunnistaminen, kumppanuusmallit
 - Asiakastyytyväisyyden seuranta

Järjestelmien yhteentoimivuus 3/3

- 2022:
 - KorkKoha
 - Kuvailutyö Alephissa. Kokoelmienhallinta Kohassa.
 - Replikointi Melindasta Kohaan, sujuvuus
 - Kehitystoimet kevään 2021 Melinda-Koha-kyselyn pohjalta jatkuvat
 - Alma
 - Yhteinen päätös: toimintamallityöryhmä ei jatka
 - Vaihtoehtoiset tavat yhteistyön jatkamiseksi: Webinaarit, RM-sessio, tms.
 - Haaste: vuorovaikutuksen jatkuvuus, ketä kontaktoidaan eri yhteyksissä
 - Aurora
 - Yhteistyö Axiellin kanssa Aurora-integraation jatkokehittämiseksi
 - Kehityspajat kolmikannalla (yleiset kirjastot, Axiell, KK)
 - Koha-Suomi/Täti
 - Integraation jatkokehittäminen (2. vaihe)

Asiakastyytyväisyyskyselyn pilotti

- Asiakastyytyväisyyden seuranta, kehitystrendi
 - Pilotti aloitettiin lokakuussa
 - Toistot marras- ja joulukuussa
 - Pilotin arviointi alkuvuonna 2022 -> miten jatketaan
- Kohderyhmä Melinda-kuvailijat
- Kysely kirjastojen yhteysosoitteisiin ja pyyntö välittää edelleen
- Yksi kysymys:
 - Miten Melinda-kuvailu sujuu tällä hetkellä?
 - Asteikolla 1-5 (1= erittäin huonosti, 2= melko huonosti, 3=kohtalaisesti, 4=melko hyvin, 5=erittäin hyvin)
 - Lisäksi mahdollisuus antaa kommentteja avovastauksella

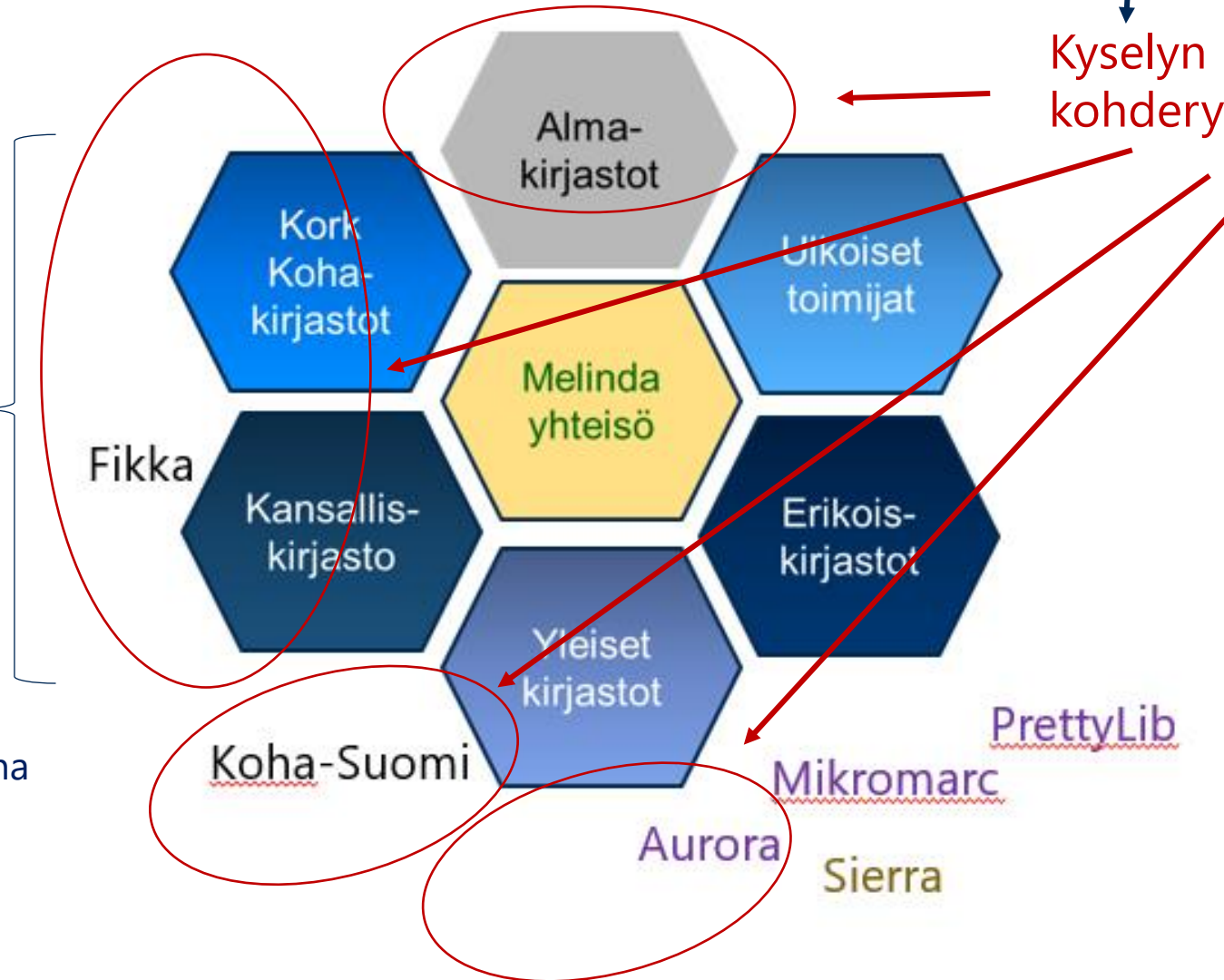
Järjestelmät vaikuttavat yhteistyöhön

Vaatimukset ja tilanteet per järjestelmä ovat erilaisia

Kyselyn
kohderyhmät

Kuvailutyö
tehdään
Alephilla

*) Erikoiskirjastoja mukana
Almassa ja KorkKohassa

Tuloksia asiakasryhmittäin

Ryhmä	Lokakuu 2021 keskiarvo	Vastauksia kpl	Marraskuu 2021 keskiarvo	Vastauksia kpl
Alma	4,19 *)	26	4,07	14
KorkKoha	4,15	13	4,22 *)	9
Aurora	3,50	16	4,0	3
Koha-Suomi	2,83 *)	12	3,17 *)	12
Yhteensä	3,67 (Ka)	67	3,87 (Ka)	38

*) Korkeakoulut tyytyväisempiä kuin yleiset kirjastot

*) Koha-Suomi aloittanut Melindassa vasta äskettäin

Asteikko 1-5 (1= erittäin huonosti, 2= melko huonosti, 3=kohtalaisesti, 4=melko hyvin, 5=erittäin hyvin)

Kuvailun ekosysteemin tuki 1/2

- Metatietojen suorasiirrot eri toimijoiden järjestelmistä Melindaan
- Uudet aineistot kattavasti ja nopeasti Melindaan sekä ennakkometatiedon hyödyntäminen rikastamisen pohjana
- Useita yhteistyö- ja kehitystoimia käynnissä 2021 ja jatkuvat 2022
 - Julkaisuarkistot, DublinCore-metatieto
 - Yle, Fono-tietokanta (myöh. Tempo), äänitteet
 - Kirjavälitys, Onix-metatieto, raakaa- ja tarkistettua ennakkotietoa
 - Monenlaiset aineistot
 - Myös Annifilla sisällönkuvailtuja tietueita
 - Muut kaupalliset toimijat ja e-kirjavälittäjät, Onix-metatieto
 - Tunnisterekisterin uusiminen kustantajien käyttöön
 - Marc 21 -metatiedon valutus Melindaan

Kuvailun ekosysteemin tuki 2/2

2021-2022:

- Erätuontijärjestelmän jatkokehitys
 - Datamuuntimet ja konversiot eri formaattien välillä
 - Tietueiden yhdistymistoiminto, tuplakontrolli, laatukriteerit
- Muut tavat vastaanottaa erilaisten aineistojen metatietoja
- Yhteistyö kansallisbibliografian ja vapaakappaletoimiston kanssa
 - Priorisointi mihin panostetaan
- Asteri auktoriteettitietokannan jatkokehitys
 - Auktoriteetti yhteistyö, uudet kirjastot ja muut toimijat

Melindan taustajärjestelmän uusiminen

Melindan teknisen arkkitehtuurin kehittämien

- Selvitys uudesta alustasta, Alephin jatkajasta käynnistynyt
- Selvitysvaihe 2021-1H/2022
- Päätös järjestelmästä 2022 1H (alustava aikataulu)
- Toteutus ja käyttöönoton valmistelu 2022-2024
- Käyttöönotto aikaisintaan 2025

Tavoite

**Selvitysvaiheessa
tutkitaan eri
ehdokasjärjestelmiä**

Avoin koodi

Linkittyvä metatieto

Järjestelmän kypsyys, soveltuvuus Melindan kehitystarpeisiin ja Suomen oloihin:
kuvailutyökalu, datankäsittely, tietomalli, integroituminen, rajapinnat, tekninen ydin

Haasteita

- Melinda massiivinen kokonaisuus
 - Alephin ympärille rakennettu aikojen saatossa paljon omia ohjelmistoja
 - Uudemmat osat kuten avoimet rajapinnat ja erätuonti, apuohjelmat pyritään uudelleen käyttämään eli siirtämään osaksi uutta järjestelmää
- Kuvailukäytännöt ja formaatit kehittyvät
 - Kaikki toimijat eivät ole kuitenkaan samalla viivalla
 - Monet paikallisjärjestelmät tulevat toimimaan vielä pitkään Marc-pohjaisesti, vaikka Melinda itsessään tukisi uusia formaatteja
 - Tarvitaan Marcia edelleen sisään ja ulos
- Melindaan voi kuvailla myös paikallisjärjestelmistä käsin, ei pelkästään Alephilla
 - Integraatioiden ja rajapintojen tulee toimia uudessa järjestelmässä

Tutkittavia järjestelmiä 2021-2022

- Selvityksen ensivaiheessa tutkitaan, omat kokeiluympäristöt
 - Libris XL, työn alla
 - Ruotsin Kungliga Biblioteketin kehittämä järjestelmä
 - FOLIO + Sinopia-kuvailutyökalu, odottaa vielä läpikäyntiä
 - Avoimen lähdekoodin yhteisöjen kehittämiä järjestelmiä
- On mahdollista että tutkitaan myöhemmin myös muita vaihtoehtoja
- Selvitysvaiheen tulokset määrittävät etenemisen vuonna 2022
 - Järjestelmän valinta
 - Strategiset linjaukset
 - Vaiheistus

Taustaa Mentimeterille

Monet jo käynnistyneet kehitystoimet ovat osaltaan vieneet eteenpäin seuraavan sukupolven Melinda-kuvailuympäristölle asetettuja tavoitteita.

Esimerkiksi metatietoon kohdistuneet kehitystoimet kuten RDA-kuvailusäännön käyttöönotto, asiasanastoista ontologioihin siirtyminen (YSAsta YSOon) ja pysyvien tunnisteiden käyttöönotto (ISNI, URN) edistävät datan linkittyvyyttä jatkossa.

Linkitetty data on joukko periaatteita, joilla tuotetaan koneymmärrettävää ja yhteentoimivaa muuhun tietoon linkittyvää tietoa.

Linkitetty data mahdollistaa tulevaisuudessa kehittyneempien haku- ja dataprosessointiratkaisujen kehittämisen.

Mentimeter ...

Melinda

Kiitos!

melinda-posti@helsinki.fi

Melinda-wiki: <https://www.kiwi.fi/display/melinda>

<https://twitter.com/Melindapalvelu>